



**Katedra anglického jazyka a literatury**

**Posudek oponenta bakalářské práce KAJL UHK**

**Autor práce** Eva Schmidová

**Studijní obor** Anglický jazyk se zaměřením na vzdělávání

**Forma studia** prezenční

**Název práce** Porovnání českého a britského školského systému

**Vedoucí práce** Mgr. Pavla Machová, M.A., Ph.D.

**Oponent práce** Mgr. Michal Pištora

Kritéria hodnocení práce	Hodnocení A - F
<b>Obsahová stránka</b>	
Formulace cílů práce	B
Vhodnost využití primárních a sekundárních zdrojů pro podporu argumentace	B
Rozsah a hloubka vlastní analýzy, kritický přístup ke zdrojům	F
Interpretace dat a splnění cílů práce	F
<b>Formální stránka</b>	
Logická struktura práce	E
Úroveň jazykového zpracování	B
Dodržení bibliografických norem	B
<b>Komentáře k hodnocení</b>	
<p>Bakalářská práce se věnuje porovnání českého a britského systému vzdělávání. Jelikož se jedná o dosti rozsáhlé téma, zvláště s ohledem na povahu bakalářské práce, je pro jeho úspěšné uchopení nezbytné zvolit jasné hledisko a strukturu. Bohužel zrovna to se autorce podle mého názoru nepovedlo a výsledkem je tedy text, v kterém je místy velmi špatná orientace a rozdíly v obou systémech jsou více méně utopeny pod nánosem neúměrného množství informací, které jsou navíc občas podány zavádějícím způsobem (např. „<i>every unit has devolved administration</i>“ na str. 6). Text je tak na jedné straně přehlcen zbytečnými informacemi a na druhé straně zmiňuje velké množství témat, která nejsou patřičně vysvětlena či jen velmi povrchně (např. na str. 21 autorka vyjmenuje tři způsoby jak se stát učitelem, které ovšem v této podobě nic neříkají). Teoretická část práce obsahuje celkem tři kapitoly. První se týká definice komparativní pedagogiky a pro danou práci ji považuji v této formě a rozsahu za zbytečnou, stejně jako kapitolu 2.1, která má dát obecný přehled obou zemí (v případě ČR se jedná o 6 řádků). Druhá kapitola podává přehled obou systémů, jejich vývoje, financování a administrace. Třetí kapitola se pak věnuje jednotlivým stádiím vzdělávacích systémů. Jedním z prvních projevů nedomyšlené struktury jsou již kapitoly 2.2.1 a 2.2.2 o historii obou systémů. Kapitola týkající se českého vzdělávání je velmi povrchní (1 strana) a neuvádí např. tak důležité informace jako pro koho byla školní docházka od roku 1774 povinná a jaký obsah měla. Sekce o historii britského systému se zmiňuje o zavedení povinné školní docházky už jen velmi mlhavě a ani neuvádí přesný rok. Dále ve stejné kapitole autorka zmiňuje dopady marxismu-leninismu na podobu české vzdělávací soustavy po roce</p>	

1948, ale bez jakéhokoliv bližšího vysvětlení. Také konstatuje, že „*the formation of experimental schools is quite typical for this period* [myšlena první republika]“ (str. 7), ale co se myslí experimentální školou se bohužel nedovíme. V britské části historického exkurzu je pak zcela opomenut 1944 Education Act (tzv. Butlerův zákon), který znamenal zásadní přelom ve vývoji školství. Nejenom, že prodloužil povinnou školní docházku, reorganizoval celou soustavu tehdejšího školství, ale také zaváděl takové změny jako bezplatnou dopravu, zdravotní prohlídky a nárok na mléko pro všechny žáky. Také dával rodičům do té doby nevídanou volnost ve výběru škol pro své potomky a v neposlední řadě jim umožňoval i domácí vzdělávání. Lze samozřejmě namítnout, že práce se nemohla věnovat historii detailně, ale pak se opět musím vrátit ke své zmínce o nepromyšlené struktuře. Jak jinak si vysvětlit, že reforma z roku 1988 zmíněna je a žádná jiná legislativa před a ani po ní už ne? V kapitolách 2.3.1 a 2.3.2 se autorka věnuje podle ní důležitým dokumentům v oblasti vzdělávání, ale jejich výběr není vždy zcela zřejmý. Proč je důležité zmiňovat zrovna Childcare Act 2006 a Education Act 2011 (str. 10) ale zcela opominout např. Education and Inspections Act z roku 2006 a Children's Plan z roku 2007, nemluvě o celém souboru vládních iniciativ a legislativních kroků, které jsou v Británii od roku 2003 známy pod názvem „Every Child Matters“? Podle mého soudu by práci mnohem více prospělo, kdyby neobsahovala nadbytečné části vysvětlující např. financování a jednotlivé sekce státní správy zodpovědné za administrativu. Také by nemusela věnovat tolik prostoru českému systému, který je čtenáři znám, a měla se raději věnovat porovnání systémů uvnitř VB a pro komparaci s českým systémem zvolit jasné klíčové body. Pro českého čtenáře by bylo užitečnější jasně vysvětlit rozdíly např. mezi termíny *comprehensive*, *grammar*, *independent schools* a věnovat se typickým prvkům britského systému, které jsou našemu systému cizí. Zvláště s ohledem na autorčino vlastní konstatování v úvodu práce, že každý učitel angličtiny by měl mít o zvláštěnostech britského systému přehled. Autorka se s výjimkou zmínky o školních uniformách a začátku školního dne nijak nevěnuje např. roli *head girl/head boy*, *prefects*, *students' union*, které jsou pro britský systém tak typické. Ani kapitola týkající se struktury obou systémů není zvládnuta nejlépe: kapitoly se jmenují *pre-primary*, *compulsory*, *upper-secondary* a *tertiary education*, ale shrnující grafy (mimočodem ne zrovna z nejpřehlednějších) termín *upper-secondary level* vůbec neznají.

Praktická část práce obsahuje autorkou vytvořený dotazník, který obsahuje 12 otázek. Bohužel praktická část je co do rozsahu (11 stran) k teoretické části práce (27 stran) značně nevyvážená (necelých 30% nepočítáme-li úvod práce). Navíc dotazník nevychází zcela z teoretické části a jeho záměr mi není jasný (minimálně 4 otázky z dotazníku nemají žádnou oporu v teoretické části). Struktura dotazníku není promyšlena a otázky jsou spíše nahodilé, případně nepřinášejí ani nová, ani nijak překvapivá zjištění kvůli kterým by bylo nutné šetření provádět (viz. otázka 1). Otázky 3 a 12 se nijak jasně netýkají vzdělávací struktury, spíše se jedná o soukromý názor, který nemá se systémem vzdělávání nic společného. Otázka 11 je zavádějící – lépe by bylo se zeptat na školu – těžko předpokládat, že v zemi s tak diverzifikovanou vzdělávací soustavou má např. student ze Severního Irska jasnou představu o situaci ve Walesu (zde bych minimálně od autorky očekával srovnání s oficiální statistikou). U dotazníku nevíme nic o tom z jaké části země student je, na jakém typu školy se nachází a ke kterému (pod)systému se vlastně vyjadřuje. O respondentech vlastně nevíme vůbec nic, jelikož nebylo zjišťováno, kdo dotazník vyplňuje – žádná bio data, natož typ školy, část Británie apod. V dotazníku jsou pouze uzavřené otázky, které neumožňují žádné další komentáře, a tím se ještě dále snižuje hodnota získaných výsledků. U otázky 3 autorka nabízí jen konstatování výsledků, žádnou analýzu. Nemůže ale v odpovědi hrát roli otázka školního, které v Británii dosahuje enormní výše? Ani u většiny dalších otázek není žádný komentář a pokus o interpretaci dat. Např. otázka 9 velmi závisí na typu školy; otázka 10 zase bez následného vysvětlení důvodů nic neříká - vyjadřují se respondenti k samotné myšlence školních uniforem nebo v případě Britů k podobě té jejich konkrétní? U otázky 9 se autorka ptá na „*teaching assistants*“, bohužel zrovna tato pozice má v různých částech Spojeného království různou náplň a název (*Teaching assistant*, *Classroom assistant*, *Learning support assistant*, *Educational assistant*, *Pupil support worker*) a ve Skotsku není tento termín

používán vůbec, což samozřejmě mohlo ovlivnit výsledky (navíc opět chybí jakékoliv oficiální číslo o celkovém počtu asistentů v systému). A opět nutno konstatovat, že výsledek mohl být ovlivněn typem škol respondentů. Grafy znázorňující výsledky nejsou zrovna přehledné, jelikož jsou uvedeny odpovědi pouze písmeny.

Jazyková stránka textu je na standardní úrovni jen s občasnými chybami. Formální stránka je také přijatelná. Pouze bych upozornil na zbytečnou paginaci příloh. Odstavec o „childminders“ na str. 17 není nijak zdrojován, seznam tabulek je zbytečný, zvláště, když je v textu práce pouze jedna, seznam grafů je v tomto typu práce také nadbytečný. Anglická anotace obsahuje český název univerzity.

Autorka si pro svoji práci zvolila velmi široké téma a následně měla tendenci zahrnout příliš velké množství informací a témat. To bohužel v omezeném rozsahu práce, který je ještě umenšován nadbytečnými sekcemi, vedlo k povrchnosti a ve spojení s nevyjasněnou strukturou k nepřehlednosti. Kdyby si bývala autorka zvolila ke své komparaci např. jen jeden stupeň obou systémů, řekněme primary education, byla by práce mnohem lépe zacílena a v tématech mohla jít do náležité hloubky. Na závěr tedy musím vzhledem k uvedeným výhradám konstatovat, že v této podobě text nespĺňuje nároky na tento typ prací kladené.

V Hradci Králové

dne 20. 8. 2016

Mgr. Michal Pištora